

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

POZOR: V počítači vyplňujte pouze do šedivých políček!

Typ posudku („kliknutím“ zakřížkujte platnou variantu)

Posudek vedoucí(ho) práce Posudek oponenta/ky

Autor(ka) práce

Příjmení a jméno: FIALA Tomáš

Název práce: Podoba českého filmu a jeho kritiky v časopise Film a doba (90. léta)

Autor(ka) posudku

Příjmení a jméno: Novotný David Jan

Pracoviště: IKSŽ Katedra žurnalistiky

1. VZTAH SCHVÁLENÝCH TEZÍ A VÝSLEDNÉ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

		Odpovídá schváleným tezím	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné a je vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné, ale není vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení není v práci zdůvodněné a není vhodné	Neodpovídá schváleným tezím
1.1	Cíl práce	☐	☐	☒	☐	☐
1.2	Technika práce	☐	☒	☐	☐	☐
1.3	Struktura práce	☐	☒	☐	☐	☐

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení vztahu tezí a práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Vzhledem k tomu, že diplomant nepopsal, jaká byla odborná kritika před devadesátými lety, dost těžko mohl popsat, jak se proměnila v devadesátých letech. Změna názvu diplomové práce je sice vysvětlena, nicméně soudím, že by alespoň na zevrubnou analýzu textů přinejmenším v posledním předrevolučním ročníku F&D místo bylo. V textu není ani náznak, že by se diplomant s předrevolučními text alespoň seznámil.

2. HODNOCENÍ OBSAHU VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňujte písmeno na škále A – B – C – D – E – F (A=nejlepší, F= nevyhovující)

		Hodnocení známkou
2.1	Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu	D
2.2	Schopnost kriticky vyhodnotit prostudovanou literaturu a aplikovat ji	C
2.3	Úroveň zpracování materiálu, resp. zvládnutí techniky empirického výzkumu	C
2.4	Schopnost sestavit a použít soubor metod přiměřený cíli	C
2.5	Původnost práce, přínos práce k rozvoji oboru	B

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení obsahu výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Literatura, kterou diplomant zvolil, zvláště pak pokud jde o někdejšího redaktora Zemědělských novin Pavla Melounka, je lehce problematická. Nevím, zda a jak mohl v práci pomoci jeho neobjektivní pohled, což se týká i některých tvrzení Jana Lukeše. Napsat, že tvůrci vnímali normalizačního dramaturga jako cenzora, bylo a je urážkou některých filmových dramaturgů jako byli Václav Nývlt, Václav Šašek, Drahošlav Makovička, Marcela Pittermanová, Vladimír Bor, Kristián Suda a další. Diplomant neví nic o osobních vztazích Pavla Melounka k dramaturgům a z toho vyplývajícího postoje. Historizující a realitě ne zcela odpovídající literatura k ničemu nepomůže. Kniha o filmu je k dispozici daleko víc, kupříkladu Bordwell-Thompsonová: "Umění filmu," nebo Jan Svoboda: "Proměny filmového vyprávění," pokud pak jde o český film, tak kniha Bejamina Tučka "Do posledního okna" z roku 2002. O teorii kritiky a o filmové teorii nepadne v práci ani slovo. Ale na tom právě časopis FD stojí. Z řečeného vyplývá zásadní otázka pro diplomanta: kdo je cílová skupina F&D? Co je to za časopis a jaké je jeho místo mezi jinými filmovými časopisy? Jaký byl jeho stále klesající náklad? V tiráži stálo napsáno toto: "Vydává Sdružení přátel odborného filmového tisku." Slovo "odborný" dává jasně najevo, komu je časopis F&D určen. Tenhle podstatný detail zjevně diplomantovi unikl. Stačí si položit jinou otázku: kde byl zmíněný časopis k dostání. Co asi znamená, že dnes časopis vydává FF UP v Olomouci?

Mnoho závěrů je nepodložených (viz. níže), některé neodpovídají skutečnosti. Kupříkladu tvrzení, že Eva Zaoralová byla ve zkoumané době šéfredaktorkou. Vedení redakce přejal v roce 1992 Stanislav Ulver, který za pomoci Evy Zaoralové a Radany Ulverové připravoval nadále časopis nejen po obsahové, ale i po grafické a technické stránce. Eva Zaoralová byla předsedkyní redakční rady, stačí si důkladně přečíst tiráž. Od ročníku 2016 má F&D novou grafickou úpravu a obálku a Eva Zaoralové je opět šéfredaktorkou.

3. HODNOCENÍ KONEČNÉ PODOBY VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňte písmeno na škále A – B – C – D – E – F (A=nejlepší, F= nevyhovující)

		Hodnocení známkou
3.1	Logičnost struktury práce, podloženost závěrů	B
3.2	Zvládnutí terminologie oboru	B
3.3	Funkčnost, úroveň, přiměřenost poznámkového aparátu	C
3.4	Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně objevují pasáže přejaté bez udání zdroje, hodnotte písmenem F. Pokud v textu zjistíte přejaté pasáže vydávané autorem neoprávněně za vlastní zjištění, nedoporučte práci k obhajobě a ve „zdůvodnění v případě nedoporučení“ navrhněte, aby s autorem/kou bylo zahájeno disciplinární řízení.)	B
3.5	Jazyková a stylistická úroveň práce (pokud je opakovaně porušována platná kodifikace pravopisné normy, hodnotte písmenem F)	C
3.6	Oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava	D

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení podoby výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtěk)

Struktura odpovídá víceméně tezi, citace a odkazy jsou funkční a odpovídají citační normě. Poznámkový aparát je poměrně chudý, z dvanácti poznámek pod čarou odkazuje rovných pět na přílohu.

V textu je několik jazykových prohrěšků, které nejspíš unikly při korektuře, neboť jinak je pravopisná norma dodržena. Stylistických neobratností ovšem najdeme víc. Strana 24: diplomant píše: "Filmová studia Barrandov" - nebyla to studia ale studio; pochybná formulace na straně 13: "Podle tvůrců F&D..." Recenzent nerovná se tvůrce. Ostatně užívat v souvislosti s filmovou kritikou termín "žurnalistická tvorba" je nepřipadné, neboť nejde v žádném případě o žurnalistickou tvorbu, jak je obecně vnímána, autory nejsou žurnalisté, ale filmoví kritici a teoretici;

Na straně 17 stojí: "Nové technické senzace nakonec film poháněly alespoň po technické stránce." Co tím je myšleno není zřejmé a věta nedává žádný smysl.

Diplomant na straně 17 tvrdí: "Nově také vznikl vznikl Filmový a televizní svaz (FITES)," což je kadrinální omyl, neboť FITES, zrušený v roce 1969, byl v roce 1990 obnoven.

Diplomantova teze o tom, že se F&D vyhýbá komerčnímu filmu je nepřipadná. (Nadto to není zcela pravda.) Ani v době předrevoluční nepsal F&D až na výjimky o komerci, stejně jako časopis Vesmír nepíše o nových astrologických objevech Antonína Baudyšeho Jr.

Jak přišel diplomant na to, co stojí na straně 21: "Filmaři si nepřáli státní pomoc při výrobě filmů..." Tvrzení ani v nejmenším neodpovídá skutečnosti. FITES inicioval vznik Státního fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie, který byl zřízen na základě zákona ČNR č. 241/1992 Sb. a od té doby mohou filmaři žádat o grant na filmy hrané, dokumentární i animované. (Jak je systém funkční a jaké má problémy, je jiná věc.)

Na straně 47 se dočteme: "Měsíc leden dokonce žádnou kritiku na český film nenabídl. Zřejmě kvůli porevoluční adaptaci nebo orientaci časopisu na čtenářský zájem o západní tituly." Tvrzení o orientaci na západní tituly je zcela nepodložené.

Výtka na straně 48, že autoři odkazují na recenze v denním tisku, je nesmyslná. Jde o polemiku, tedy věc v kulturní kritice zcela běžnou.

Velmi směle je prohlášení, že Švankmajerova "Lekce Faust" je animovaný film. Fakt, že Švankmajer hojně užívá ve svých filmech animační psotupy ještě neznamená, že jde o animovaný film.

Diplomant zmiňuje na straně 68 kvalitu české produkce. Není jasné, co to znamená, jaká kritéria si autor stanovil a kdo se domnívá, že je arbitrem toho, co je a co není kvalitní?

V Závěru se dočteme: "Autoři filmů po vzoru západu vyráběli filmy, které až na výjimky nešly do hloubky charakterů na plátně..." Jde o názor, který není demonstrován na jediném příkladu, není ničím podložen, ani odkazy na jednotlivé recenze. V Závěru rovněž diplomant opakuje zcela nepravdivou tezi, že "Stát nepodporoval film ani v nejmenším."

4. SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE/KY (celkové hodnocení výsledné práce, její silné a slabé stránky, původnost tématu a závěrů apod.)

Na otázku? "Jak se změnila odborná kritická reflexe filmu v 90. letech na příkladu časopisu Film a doba" autoremohl odpovědět, neboť s ničím nepoměřoval. Snad jen na otázku, jak se v průběhu devadesátých let

proměňoval český film dodal částečné odpovědi, respektive odpověď dodali sami tvůrci. Diplomant nespécifikoval žádné trendy ani rozdíly v přístupu nastupující filmařské generace, zmiňuje-li kupříkladu Tomáše Vorla, neuvěde jeho film Kouř do kontextu Vorlovy tvorby před rokem 1989 (a to se týká i jiných tehdy mladých tvůrců). Navíc zcela chybně vyčítá vysoce odbornému filmovému časopisu, že se nevěnuje komerčním filmům a když, tak je hned zkritizuje. Krom jiného, píše-li o autorech jednotlivých příspěvků, nerozlišuje, zda jde profesně o filmové teoretiky, filmové historiky či dramaturgy, z čehož plynou jistá nedorozumění.

V odborné filmové veřejnosti se obecně ví, kdo je kdo a jakou má kdo aprobaci.

Co přinášejí kvantitativní analýzy a analýza expresivních výrazů u kritických příspěvků mi, upřímně řečeno, unikla. Žádný závěr z řečeného není vyvozen. Nejde o to, že jsem se v podstatě nedozvěděl nic nového o vývoji českého filmu v devadesátých letech, ale nezaznamenal jsem nový pohled, který bych čekal od studenta v druhé dekádě jednadvacátého století.

5. OTÁZKY NEBO NÁMĚTY, K NIMŽ SE PŘI OBHAJOBĚ DIPLOMANT(KA) MUSÍ VYJÁDŘIT:

5.1	Kolik ze zmíněných filmů, o nichž píšete, jste viděl, udělal si na ně svůj vlastní názor a porovnal jej s názory recenzentů?
5.2	Proč si myslíte, že vy specializovaný filmový časopis měl věnovat prostor čistě komerčním filmům, jejichž myšlenkový rozměr se limitně blíží nule a filmařské řemeslo stereotypu?
5.3	
5.4	

6. NAVRHOVANÉ CELKOVÉ HODNICENÍ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

A (výborně) B C D E F (nedoporučuji k obhajobě)

ZDŮVODNĚNÍ V PŘÍPADĚ NEDOPORUČENÍ

Datum: 15. 1. 2018

Podpis:

Hotový posudek vytiskněte, podepište a odevzdejte ve dvou kopiích na sekretariát příslušné katedry. Posudek nahrajte do SISu ve formátu PDF, nebo jej zašlete sekretářce příslušné katedry, která jej do SISu nahraje v zastoupení. Nevkládejte do SISu naskenované posudky s podpisem. V SISu musí být posudek bez podpisu.